

ת"פ 13963/01/17 - מדינת ישראל נגד חיים איכר בעצמו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 13963-01-17 מדינת ישראל נ' איכר

לפני כבוד השופטת פנינה נויבירט
המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד רינת ברנדל
נגד
הנאשם חיים איכר בעצמו

גזר דין

א. רקע כללי

1. נגד הנאשם הוגש בחודש ינואר 2017 כתב אישום המייחס לו עבירות לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן: "פקודת מס הכנסה") בין השנים 2010 - 2014 (להלן: "התקופה הרלוונטית").

עובדות כתב האישום

בהתאם לעובדות כתב האישום, במהלך התקופה הרלוונטית השכיר הנאשם דירות למגורים ולעסקים. הנאשם היה בעלים של שתי דירות, אותן השכיר, לכל הפחות, לחמישה עשר שוכרים שונים. בנוסף, הנאשם הפיק הכנסות מדמי שכירות בגין דירות שאינן רשומות בבעלותו. הנאשם השמיט הכנסות מהשכרת הנכסים בסכום בלתי ידוע, אך לא פחות מ- 976,598 ₪. הנאשם לא הודיע על התחלת העיסוק לפקיד השומה כנדרש, לא הגיש דו"ח לפקיד השומה בכל אחת משנות המס בתקופה הרלוונטית, ולא שילם את המס שנבע בגין ההכנסות שהופקו מהשכרת הנכסים.

פירוט ההכנסות אותן הפיק הנאשם מהנכסים שהשכיר צורף כנספח לכתב האישום.

הוראות החיקוק לפיהן נאשם הנאשם

שימוש במרמה, עורמה ותחבולה בכוונה להתחמק ממס - 5 עבירות לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה.

2. הדיונים המקדמיים התקיימו לפני מותב אחר. תשובת הנאשם לאישום ניתנה באמצעות בא-כוחו, במעמד הדיון ביום 12.6.17. הנאשם אישר כי הוא הבעלים של שתי דירות, אך כפר ביתר עובדות כתב האישום. לאחר קבלת תשובת הנאשם הועבר התיק לשמיעת הראיות לפניי.

ביום 5.5.19 ניתנה הכרעת הדין, במסגרתה הורשע הנאשם בחמש עבירות של מרמה, עורמה ותחבולה, בניגוד להוראות סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה (עבירה אחת לכל שנת מס משנת המס 2010 ועד שנת המס 2014). בהכרעת הדין נקבע, כי בשנים 2010 - 2014 השמיט הנאשם הכנסה מדמי שכירות בסך של 854,348 ₪, כדלקמן: בשנת 2010 - בסך של 119,683 ₪; בשנת המס 2011 - בסך של 104,967 ₪; בשנת המס 2012 - בסך של 200,758 ₪; בשנת המס 2013 - בסך של 269,479 ₪ ובשנת המס 2014 - בסך של 159,461 ₪.

ב. השתלשלות העניינים לאחר הכרעת הדין

3. במעמד הכרעת הדין נקבע מועד לשמיעת ראיות וטיעונים לעונש ליום 2.7.19. אך בפועל נשמעו טיעונים לעונש רק ביום 7.2.21, וזאת בשל השתלשלות העניינים הבאה:

הנאשם לא התייצב לדיון שמיעת ראיות וטיעונים לעונש שנקבע ליום 2.7.19. ב"כ הנאשם הציג אסמכתא רפואית לאי ההתייצבות, ועתר לשחרורו מייצוג הנאשם. הדיון נדחה לשמיעת ראיות וטיעונים לעונש ליום 16.7.19. אך יום קודם לכן עתר הנאשם לדחיית הדיון. הדיון נדחה ליום 24.7.19. אך הנאשם לא התייצב לדיון. הדיון נדחה ליום 29.10.19, והוצא נגד הנאשם צו הבאה על מנת שיובא לדיון. אך הנאשם לא התייצב לדיון הנדחה, ואף לא אותר על ידי המשטרה עד מועד זה. הדיון נדחה פעם נוספת ליום 3.12.19.

הנאשם התייצב לדיון ביום 3.12.19 אך ביטא את רצונו להחלפת ייצוג משפטי. בהסכמת המאשימה, הוריתי למבקש לפנות לסנגוריה הציבורית לשם הסדרת ייצוגו, ודחיתי את הדיון ליום 18.2.20. לדיון שהתקיים ביום 18.2.20 התייצבה נציגת הסנגוריה הציבורית ועתרה לדחיית הדיון לשם הסדרת הייצוג והעברת החומר המשפטי בעניינו של הנאשם. בהסכמת המאשימה, הוריתי על דחיית הדיון ליום 5.5.20. לבקשת ב"כ הנאשם נדחה הדיון פעם נוספת ליום 28.6.20.

בדיון שהתקיים ביום 28.6.20 ביטא הנאשם את רצונו להשתחרר מייצוג משפטי באמצעות הסנגוריה הציבורית. במעמד הדיון הבהיר ב"כ הנאשם כי אינו מתכוון לטעון לעונש מפאת הוראת הנאשם המונע ממנו לעשות כן, ועתר לשחרורו מייצוגו. בהחלטתי מפרוטוקול הדיון הוריתי, בהסכמת המאשימה, על דחיית הדיון ליום 10.9.20, לשם שכירת ייצוג משפטי חלופי. הבהרתי, עם זאת, כי איני פוטרת את הסנגוריה מייצוג הנאשם עד להסדרת ייצוג חלופי כאמור.

הנאשם לא התייצב לדיון ביום 10.9.20. נציגת הסנגוריה עתרה במעמד הדיון לשחרור הסנגוריה מייצוג הנאשם.

בקשת הסנגוריה לשחרור מייצוג נדחתה, והדין נדחה ליום 26.10.20. הנאשם לא התייצב גם לדין שנקבע ליום 26.10.20. במעמד דין זה עתרה נציגת הסנגוריה, שוב, לשחרור מייצוג הנאשם. בקשת שחרור הייצוג נדחתה, הדין נדחה ליום 26.11.20, והוצא צו להבאת הנאשם לדין הנדחה. הנאשם התייצב לדין ביום 26.11.20, אך לא התייצבה נציגות מטעם הסנגוריה, על אף שזו לא שוחררה מייצוג הנאשם. בהחלטתי מיום זה הוריתי, כי על מנת שיהיה לנאשם יומו, ובהיעדר נוכחות של גורם מייצג בדין, אין מנוס מדחיית הדין.

4. הנאשם התייצב לדין נוסף שנקבע ליום 7.2.21, וכן התייצבו ב"כ הנאשם מטעם הסנגוריה ונציגת הסנגוריה. במעמד הדין עמד הנאשם על שחרור הסנגוריה מייצוגו המשפטי, עתר לפסלות מותב זה מחמת משוא פנים, לדחיית הדין, וכן להפסקת המשפט בהתאם להוראות סעיף 147(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

במהלך הדין נכחו באולם הגב' ענבל אור והגב' אסתי לאודר. הנאשם ביקש כי הגב' אור תייצגו בדין, אך אחר שהתברר כי הגב' אור והגב' לאודר נעדרות הכשרה משפטית ואין מוסמכות כעורכות דין, הובהר לנאשם כי לא יתאפשר ייצוגו על ידי מי מהן, אף כי הותר לשתיים להיות נוכחות באולם, ואף ניתנה לנאשם שהות לצאת להפסקה לשם התייעצות עם הגב' אור. מספר פעמים הוצאו השתיים מהאולם בשל הפרעות לניהול הדין, כעולה מפרוטוקול הדין.

בהחלטות שניתנו במעמד הדין הוריתי כי אין לדחות את הדין פעם נוספת. זאת לאור הדחיות המרובות מפאת התנהלות הנאשם, ואחר שניתנו לנאשם הזדמנויות מרובות להסדרת ייצוגו. עוד הוריתי על דחיית בקשת הפסלות וכן על דחיית הבקשה להפסקת המשפט בהתאם להוראות סעיף 147(א) לחוק סדר הדין הפלילי, וזאת מטעמים שנרשמו.

נעתרתי לשחרורו של הנאשם מייצוג הסנגוריה, אך הוריתי לעורך הדין מטעם הסנגוריה להישאר נוכח באולם עד תום הדין, מפאת ההיתכנות שהנאשם יחזור בו ממבוקשו לשחרור מייצוג לאחר השמעת הטיעונים לעונש מטעם המאשימה. המאשימה לא הגישה ראיות לעונש, וטענה לעונש. במענה לכך שטח הנאשם את טענותיו. לאחר מכן, ולבקשת הנאשם, ניתנה לו שהות בת עשר דקות להתכונן לטיעונים לעונש. לאחר הפסקה טען הנאשם, כי אין באפשרותו לטעון לעונש ללא ייצוג, והעלה טענות נוספות לפסלות ולהפסקת המשפט בגין. בהחלטה שניתנה נדחו טענות אלה וניתנה לנאשם הזדמנות נוספת לומר את דברו. הנאשם טען, שוב, בעניין הפסלות, והבהיר כי אין לו מה להוסיף. בעקבות זאת נקבע מועד למתן גזר דין ליום 6.4.21. בהמשך לכך הוריתי בהחלטתי מיום 9.2.21 לממונה על עבודות השירות להכין חוות דעת בדבר התאמתו של הנאשם לעבודות שירות.

5. בדין שהתקיים ביום 6.4.21 הובהר לנאשם כי נדרש שיתוף פעולה מצידו עם הממונה על עבודות השירות לשם בדיקת היתכנות של עבודות שירות. על מנת לאפשר מיצוי בדיקת התאמה לעבודות שירות ניתנו פרטי הממונה על עבודות השירות לנאשם ומתן גזר הדין נדחה ליום 1.6.21. במעמד דין זה שב הנאשם והעלה טענות לפסלות מותב זה ולהפסקת המשפט. טענותיו נדחו בהחלטה

שניתנה.

במעמד הדין שהתקיים ביום 1.6.21 טען הנאשם, כי הגיש בקשות מקדמיות ועמד על כך שבית המשפט יקבע דין בבקשות אלה. בהחלטתי הוריתי כי מאחר שבקשות מקדמיות לא הועברו לבית המשפט לא בשלו התנאים להכריע בהן או לקבוע דין בעניינן, וכי לאחר שתוגשנה, יידרש להן בית המשפט. הנאשם שב והעלה בקשות לפסלות המותב ולהפסקת המשפט אף בדיון ביום 1.6.21. בהחלטתי דחיתי את בקשות הפסלות והפסקת המשפט והבהרתי לנאשם, כי ככל שלא יתייצב אצל הממונה על עבודות השירות לא יהיה מנוס ממתן גזר דין ללא חוות דעת הממונה. ניתנה לנאשם שהות נוספת להתייצבות אצל הממונה על עבודות השירות, ונקבע מועד להשמעת גזר הדין ליום 13.9.21.

הנאשם לא התייצב לדיון שנקבע ליום 13.9.21, והוצא נגדו צו הבאה להתייצבות לדיון שנקבע ליום 10.11.21. הנאשם לא התייצב גם לדיון שנקבע ליום 10.11.21 (כי אם הגיע באיחור של שעה ועשרים לדיון, כמפורט בהחלטתי מיום 6.12.21), והוצא נגדו צו הבאה להתייצבות לדיון שנקבע להיום.

כעולה מהאמור, ניתנו לנאשם הזדמנויות מספר להיערכות לדיון, שמיעת ראיות וטיעונים לעונש ולהסדרת ייצוג משפטי. הנאשם לא ניצל את ההזדמנויות שניתנו לו, ולא היה מנוס משמיעת הטיעונים לעונש ביום 7.2.21 במתכונת בה היא נשמעה.

ג. בקשות שהגיש הנאשם לאחר הכרעת הדין

6. ממועד מתן הכרעת הדין הגיש הנאשם בקשות מרובות. אתייחס לעיקרן להלן.

בחלק מהבקשות העלה הנאשם טענות שכבר הועלו על ידו עוד קודם להכרעת הדין, בהן טענות להתנהלות פלילית בבירור עניינו, "תפירת תיק", שיבוש הליכי משפט, זיוף פרוטוקול והשמטת חומרי חקירה, לרדיפת הנאשם בידי בכירים בבית המשפט ולאיומים לחיסולו, וכן דרישות לביצוע חקירה בידי מוסדות בקרה שונים. עוד טען הנאשם לקיומן של ראיות חדשות, ולצורך בפתיחה מחדש של בירור הליך זה וחקירת גורמים שונים, בהם גורמי חקירה ונציגי פרקליטות.

טענות אלה פורטו בבקשה מיום 24.6.19, בה דרש הנאשם את הפסקת המשפט עד לבירור טענותיו, וכן בבקשות הנאשם מיום 15.7.19, מיום 25.9.19, מיום 2.12.19. בקשות אלה נדחו בהחלטתי מיום 3.12.19, בה הפניתי, בין היתר, להחלטות שניתנו בעבר בטענות המדוברות (בהן החלטותי מיום 12.7.18, 12.9.18, וכן 15.11.18), וכן הפניתי להחלטתי מיום 12.9.18, במסגרתה ניתנה לנאשם שהות להשמיע עדים נוספים מטעמו, ולכך שהנאשם בחר לוותר על חקירת גרושתו. אף הבהרתי כי אין בטענותיו של הנאשם כדי לעכב ההליך.

הנאשם שב והעלה טענותיו אלה במסגרת בקשותיו מיום 2.11.20, 8.11.20, להן נדרשתי בהחלטתי מיום 26.11.20. עוד הגיש הנאשם בקשות בעניינים אלה ביום 26.11.20, 29.11.20, 30.11.20, 1.12.20, 8.12.20, 12.1.21, 13.1.21, 4.2.21, וכן ביום 7.2.21. בבקשות אלה (למעט הבקשה מיום 26.11.20) העלה הנאשם טענות בנוגע להתנהלות ב"כ המאשימה. בהחלטתי מיום 7.2.21 דחיתי בקשות אלה. עוד העלה הנאשם טענות בבקשותיו מיום 7.2.21, 9.2.21, 11.2.21, 14.2.21, אותן דחיתי בהחלטתי מיום 15.3.21. הנאשם העלה טענותיו אף בדיון מיום 6.4.21, אותן דחיתי בהחלטתי בפרוטוקול דיון זה.

7. בדיון מקדמי שהתקיים לפני מותב אחר ביום 12.6.17 הבהיר ב"כ הנאשם כי אין לו טענות מקדמיות. אך לאחר הגשת סיכומי המאשימה, במועד בו היה עדיין הנאשם מיוצג, הגיש הנאשם מספר בקשות, שלא באמצעות בא כוחו, בהן טענות לאי העמדתה לדין של גרושתו, הגב' לאה איכר (עיקר טענותיו פורטו בבקשתו מיום 7.2.18). בהינתן עיתוי הבקשות, לאחר שמיעת ההוכחות, מאחר שלבקשות לא צורפו מלוא הראיות אליהן התייחס הנאשם, נקצבו מועדים להגשת טענותיו המקדמיות של הנאשם באופן מסודר ובצירוף ראיות (בהחלטתי מיום 12.9.18). כמו כן ניתנה לנאשם שהות, לבקשתו, לזימונה של הגב' איכר למתן עדות, ואף נקבע מועד לשם חקירתה (בהחלטתי מיום 12.7.18 ומיום 5.11.18). אך הנאשם בחר שלא להגיש טענותיו המקדמיות, ואף ויתר על חקירת הגב' איכר, על אף ההזדמנויות שניתנו לו (ראו החלטתי מיום 13.1.18), ועל כן התייתרה הכרעה בעניין. לכך נדרשתי בהרחבה בהכרעת הדין.

לאחר הכרעת הדין, שב הנאשם והעלה טענות בקשר לגב' איכר. לשם התרשמות, הנאשם טען לפשיעה נרחבת, בה שותפים הגב' איכר, שופטים וגורמים בכירים אחרים, והלין על כך שבית המשפט לא נדרש לטענותיו (למשל בבקשתו מיום 24.6.19). עוד הלין הנאשם על דחיקת דרישתו לעירוב גרושתו בהליך ועמד על הצורך בחקירתה (למשל בבקשתו מיום 2.12.19). נדרשתי לטענות הנאשם, בין היתר, בהחלטתי מיום 3.12.19, וכן בהחלטות נוספות.

8. לאחר הכרעת הדין עמד הנאשם על שחרור בא כוחו מייצוג (בבקשתו מיום 2.12.19 ובדיון מיום 3.12.19). בדיון ביום 3.12.19 ביטא הנאשם את מבוקשו להיות מיוצג בידי סנגור מטעם הסנגוריה הציבורית. בהחלטתי מפרוטוקול דיון זה נעתרתי למבוקשו של הנאשם, והוריתי על הפניית עניינו לסנגוריה הציבורית לשם הסדרת הייצוג. בבקשתו מיום 13.7.20 חזר בו הנאשם מעמדתו המקורית וביטא התנגדות למינוי סנגור מטעם הסנגוריה הציבורית. במעמד הדיון מיום 26.11.20 שב הנאשם וביטא את רצונו להיות מיוצג בידי סנגור מטעם הסנגוריה. על כן הוריתי בהחלטתי מדיון זה על דחיית הדיון לשם הסדרת ייצוגו. ברם בדיון שהתקיים ביום 7.2.21 טען הנאשם כי אינו מעוניין בייצוג בידי סנגור מטעם הסנגוריה. אחר שהתרשמתי כי הנאשם אינו מעוניין בייצוג, ניתנה במעמד דיון זה החלטה המשחררת את הסנגוריה מייצוג הנאשם. ניתנו, אם כן, לנאשם הזדמנויות מרובות להסדרת ייצוגו, בין היתר באמצעות הסנגוריה. אך הוא בחר שלא להיות מיוצג.

9. לאחר שחרור מייצוג הנאשם סירב למסור את פרטי התקשרותו, ובכלל זה את כתובתו, בטענה

כי אין לו מען קבוע (ראו התייחסות לכך בהחלטתי מפרוטוקול הדיון מיום 26.11.20). אך בד בבד הלין הנאשם על כך שאינו מקבל עדכונים ודברי דואר מבית המשפט (בין היתר בבקשותיו מיום 26.11.20 ומיום 4.2.21). בהחלטתי מיום 9.2.21 הבהרתי, כי עד כה נשלחו החלטות וכתבי בית דין לכתובות שמסר הנאשם, וכן הנחיתי את המזכירות לשלוח מכאן ואילך החלטות וכתבי בית דין לכתובת המעודכנת ולמספר הפקסימיליה שמסר הנאשם בהודעה מטעמו מיום 9.2.21. בעקבות טענות נוספות של הנאשם כי אינו מקבל החלטות וכתבי בית דין (למשל, בבקשתו מיום 11.2.21) ניתנה החלטה מנחה נוספת בעניין למזכירות ביום 11.2.21. בהחלטתי מיום 6.4.21, לאחר שהנאשם שב וטען כי אינו מקבל החלטות וכתבי בית דין, הוריתי לנאשם כי ימסור פרטי תא דואר, אך הנאשם הודיע ביום 25.4.21, כי אין תאי דואר פנויים בסניפי הדואר.

הנאשם העלה דרישות שונות לקבלת פרטי הקשר של נציגי הפרקליטות (בין היתר בבקשותיו מיום 11.2.21, 14.2.21, 21.2.21). אך פרטי ההתקשרות עם הפרקליטות נמסרו לנאשם בהזדמנויות מספר, כך שלא היתה הצדקה לדרישות חוזרות אלה, כפי שהבהרתי בהחלטתי מיום 15.3.21.

10. בנוסף, הגיש הנאשם בקשות מרובות בטענה למשוא פנים ולדרישת פסלות מותב זה, בהן בבקשותיו מיום 13.7.19, מיום 4.2.21, וכן במעמד הדיון מיום 7.2.21, אז עתר הנאשם לפסילת מותב זה ולהפסקת המשפט. בקשות אלה נדחו בהחלטותי מיום 7.2.21. הנאשם הגיש בקשות נוספות ביום 9.2.21, 11.2.21, 14.2.21, 21.2.21, אותן דחיתי בהחלטתי מיום 15.3.21. הנאשם העלה טענותיו אף בדיון מיום 6.4.21, והן נדחו בהחלטתי בפרוטוקול דיון זה. לאחר הדיון הגיש הנאשם בקשת פסלות ביום 8.4.21, וכן בקשות נוספות בעניין ביום 25.4.21. בקשות אלה נדחו בהחלטתי מיום 20.5.21. ביום 31.5.21 הגיש הנאשם בקשה נוספת להפסקת המשפט בגין טענות הפסלות. שתי בקשות נוספות בעניין הוגשו ביום 1.6.21. בקשות אלה נדחו בהחלטתי מיום 1.6.21.

11. בדיון שהתקיים ביום 1.6.21 אמור היה להינתן גזר הדין. מתן גזר הדין נדחה אך על מנת לאפשר לנאשם להתייצב בפני הממונה על עבודות השירות לשם קבלת חוות דעת בעניינו, כפי שאפרט בהמשך. במעמד דיון זה טען הנאשם, כי בבוקר הדיון הגיש טענות מקדמיות שלדבריו יכולות לשנות את תוצאת ההליך, ועתר לכך שבית המשפט יקבע מועד לדיון בהן. בהחלטתי מפרוטוקול הדיון הבהרתי כי לא אכריע בבקשות המקדמיות או בצורך לקיים דיון בהן עד להצגתן. לאחר הדיון תועלה בקשת הנאשם (שהוגשה בבוקר יום 1.6.21, קודם הדיון), בה התבקש בית המשפט לקצוב מועדים להגשת טענות מקדמיות. אך הנאשם מעולם לא הציג את הטענות המקדמיות, חרף דבריו במעמד הדיון מיום 1.6.21, ועל אף החלטתי מפרוטוקול דיון זה. ביום 7.6.21 וביום 8.6.21 הגיש הנאשם שורה של בקשות שחזרו על טענות אותן העלה בעבר, כפי שפורטו לעיל, בבקשות הבהרה אותן הפנה הנאשם לבית המשפט, הנוגעות לטענותיו המדוברות, וכן טען הנאשם להתעלמות המותב, פקידי מס וחוקרים מהוראות חוק שונות, וחזר על בקשתו לפסלות המותב. בהחלטתי מיום 29.7.21 הוריתי, כי מאחר שהנאשם לא הגיש את הטענות המקדמיות שטען כי בכוונתו להגיש, איני מוצאת ליתן הוראות נוספות בעניין. בהחלטה נוספת שנתתי ביום 29.7.21 דחיתי את טענות הנאשם, כפי שפורטו בבקשותיו מיום 7.6.21 ומיום 8.6.21.

12. כאמור, הנאשם לא התייצב לדיון שנקבע למתן גזר דין ליום 13.9.21. תחת זאת, הגיש הנאשם ביום הדיון הודעה בהולה ובקשה למתן הוראות במסגרתה טען כי לא היה מודע לקיומו של הדיון, וייחס לבית המשפט אחריות לדבר. טענותיו נדחו בהחלטות מיום 13.9.21. גם לדיון שנקבע למתן גזר דין ליום 10.11.21 לא התייצב הנאשם. לאחר דיון זה הגיש הנאשם מספר רב של בקשות (שתי בקשות ביום 14.11.21, שלוש בקשות ביום 17.11.21 וחמש בקשות נוספות ביום 18.11.21). הנאשם חזר בבקשותיו על עיקרי טענות שהשמיע במסגרת בקשות קודמות שהגיש לאורך ההליך. נדרשתי לטענותיו בהחלטות מיום 6.12.21. ביום 22.11.21 וכן היום בבוקר, ה- 12.12.21 הגיש הנאשם בקשות נוספות במסגרתן שב הנאשם והעלה טענות קודמות, וכן טען כי לא זומן לממונה על עבודות השירות. הנאשם עמד על השמעת טענות מקדמיות ועל העדת עדים. גם בפתח ישיבת הדיון עתר הנאשם להעדת עד מטעמו, שהתייצב לדיון ולפסלות מותב זה. בקשותיו נדחו בהחלטותי במעמד הדיון.

אזכיר, כי בהתאם להוראות סעיפים 149 ו- 150 לחוק סדר הדין הפלילי העיתי להעלאת טענות מקדמיות הוא לאחר תחילת המשפט. עוד אזכיר, כי ניתנו לנאשם הזדמנויות מרובות לזימון עדים מטעמו. על כן לא היה מקום להיענות לדרישת הנאשם להעלות טענות מקדמיות ואף לזימון עדים במועד שנקבע למתן גזר הדין.

ד. הנאשם לא התייצב אצל הממונה על עבודות השירות ולא ניתנה חוות דעת בעניינו

13. בהחלטות מיום 9.2.21 הוריתי לממונה על עבודות השירות להכין חוות דעת בדבר התאמתו של הנאשם לעבודות שירות. ביום 11.3.21 עדכן הממונה על עבודות השירות כי הנאשם זומן לראיון לבדיקת התאמה ליום 17.3.21. עוד צויין בהודעת העדכון, כי נעשו מספר ניסיונות ליצור קשר טלפוני עם הנאשם, אך ללא הצלחה. בהחלטות מיום 11.3.21 הוריתי לנאשם להשיב להודעת העדכון, אך הנאשם לא הגיש תשובה. ביום 18.3.21 הודיע הממונה על עבודות השירות כי הנאשם לא התייצב לבדיקת ההתאמה לה זומן, וביקש דחיית מועד הדיון בשלושים ימים על מנת לזמנו לדיון. בהחלטות מיום 18.3.21 הוריתי לנאשם להשיב להודעת הממונה על עבודות השירות. אך הנאשם לא הגיש תשובה. ביום 22.3.21 הודיעה המאשימה, כי בעקבות הודעת הממונה על עבודות השירות, אינה מתנגדת לזימון הנאשם למועד נוסף ולדחיית מועד הדיון הקבוע לשמיעת גזר הדין. בהחלטות מיום 31.3.21 נעתרתי לבקשת זימונו של הנאשם בשנית.

בדיון שהתקיים ביום 6.4.21 הובהר לנאשם כי נדרש שיתוף פעולה מצידו עם הממונה על עבודות השירות לשם בדיקת היתכנות של עבודות שירות. פרטי הממונה על עבודות השירות נמסרו במעמד הדיון לנאשם, ומתן גזר הדין נדחה ליום 1.6.21.

בדיון שהתקיים ביום 1.6.21 הובהר לנאשם, כי ככל שלא יתייצב אצל הממונה על עבודות השירות לא יהיה מנוס ממתן גזר דין ללא חוות דעת הממונה. ניתנה לנאשם שהות נוספת להתייצבות אצל הממונה על עבודות השירות, ונקבע מועד להשמעת גזר הדין ליום 13.9.21.

ביום 1.7.21 התקבלה הודעת עדכון מטעם הממונה על עבודות השירות, לפיה נערכו מספר ניסיונות לאתר את הנאשם על מנת לזמנו ליום אבחון והתאמה ביום 1.8.21, אך ללא מענה. בהחלטתי מיום 4.7.21 הוריתי לממונה לנסות ליצור קשר עם הנאשם אף באמצעות מספר הפקס שנמסר על ידו בהודעתו מיום 9.2.21, וכן הוריתי לנאשם להשיב להודעת העדכון מטעם הממונה. הנאשם לא הגיש תשובה. ביום 1.8.21 התקבלה הודעת עדכון נוספת מטעם הממונה על עבודות השירות, לפיה הנאשם לא התייצב ליום האבחון וההתאמה לו זומן, וכי לא ניתן להעביר חוות דעת לבית המשפט למועד הדיון שנקבע. בהחלטתי מיום 2.8.21 הוריתי לנאשם להשיב להודעת העדכון, אך הנאשם לא הגיש תשובה. בהחלטתי מיום 11.8.21 הוריתי, כי בהיעדר תשובה מטעם הנאשם, ונוכח סמיכות מועד גזר הדין, מתבקש הממונה על עבודות השירות לתאם מועד נוסף עם הנאשם במהלך שבעת הימים הקרובים. בהודעת עדכון שהתקבלה מאת הממונה ביום 22.8.21 נמסר כי נעשו ניסיונות רבים ליצור קשר עם הנאשם, ללא הצלחה. בהחלטתי מיום 22.8.21 הוריתי לנאשם להשיב להודעת העדכון. אך הנאשם לא הגיש תשובה. הנאשם לא התייצב לדיון שנקבע ליום 13.9.21. בהודעת עדכון שהתקבלה מאת הממונה ביום 4.10.21 נמסר כי הנאשם זומן לבדיקת התאמה נוספת ליום 4.10.21 (שלישית במספר) אך לא התייצב. בהחלטתי מיום 5.10.21 הוריתי לנאשם להשיב להודעת העדכון. הנאשם לא הגיש תשובה.

בבקשה שהגיש הנאשם ביום 22.11.21 טען הנאשם לראשונה, כי לא זומן למפגש שנקבע אצל הממונה על עבודות השירות, והעלה טענות לקיומה של "יד נעלמה", כלשונו, המשנה את כתובת המסירה שמסר לבית המשפט ולמזכירות. אך לממונה על עבודות השירות נמסרו כל פרטי הקשר של הנאשם, כפי שמסר הנאשם לבית המשפט (ראו, בין היתר, בהחלטתי מיום 9.3.21). למעלה מכך, נמסרו פרטי הקשר של הממונה על עבודות השירות אף לנאשם עצמו על מנת שיהיה יכול לעמוד בקשר עם הממונה (בדיון במעמד הנאשם מיום 6.4.21). לא היתה, אם כן, כל מניעה למצות את תיאום הבדיקה, ואין לשמוע את טענות הנאשם, אחר שלא התייצב לשלושה מועדים אליהם זומן.

בבקשתו מיום 22.11.21 אף דרש הנאשם כי בית המשפט יחדול מלזמנו לבדיקות התאמה אצל הממונה עד שיתאפשר לו להגיש טענותיו, בהן ראיות חדשות, במסגרת הליך זה. אך מהטעמים שנמנו לעיל, איני מתרשמת כי יש מקום לקבלת דרישתו.

ניתנו, אם כן, לנאשם מספר הזדמנויות להתייצבות בפני הממונה על עבודות השירות, למשך תקופה שנמשכה למעלה מחצי שנה, תוך דחיית מועדי השמעת גזר הדין לשם כך. הובהר לנאשם, כי ההתייצבות בפני הממונה נחוצה על מנת לבחון היתכנות של ריצוי העונש באמצעות עבודות שירות. עוד הובהר לנאשם, כי נעשו ניסיונות מרובים להשיגו על ידי הממונה, ונמסרו לנאשם פרטי הקשר של הממונה. בנוסף, הובהר לנאשם, כי במידה שלא יתייצב בפני הממונה יינתן גזר דין ללא חוות דעת הממונה. אך הנאשם בחר שלא לשתף פעולה עם הממונה, לא התייצב במועדים להם זומן, והתעלם מהחלטות בית המשפט בעניין.

ה. הטיעונים לעונש

טיעונים לעונש מטעם המאשימה

14. בדיון שהתקיים ביום 7.2.21 נשמעו טיעונים לעונש כמבואר לעיל. ב"כ המאשימה לא הציגה ראיות לקביעת העונש. במסגרת טיעוניה לעונש פירטה ב"כ המאשימה את תמצית עובדות כתב האישום ואת עיקרי הרשעת הנאשם. ב"כ המאשימה תיארה את הליך ההוכחות הממושך שהתנהל בעניינו של הנאשם, ואת משאבי הציבור הרבים שבזבזו לשם כך.

ב"כ המאשימה עתרה לכך שבית המשפט ישית על הנאשם תשעה חודשי מאסר בפועל, שיכולים להתבצע כעבודות שירות, ככל שהנאשם ימצא כשיר לביצוע עבודות שירות על ידי הממונה. היא עמדה על חומרת עבירות המס, המביאות לפגיעה בסדר החברתי ובקופה הציבורית, שיבוש גבייתם התקינה של מסים והטלת מעמסה כספית מוגברת על הציבור, וכן על הקושי בחשיפתן של עבירות המס המבוצעות על פי רוב בידי אנשים נורמטיביים.

לעמדת ב"כ המאשימה, מתחם העונש הראוי הוא בין שישה לשמונה עשר חודשי מאסר בפועל. ב"כ המאשימה הפנתה למספר פסיקות בתי משפט שלום בהם נקבעו מתחמי ענישה דומים. בכלל זה הפנתה המאשימה לת"פ 41478-12-09 מדינת ישראל פמ"ת (מיסוי וכלכלה) נ' מנחם דוד (פורסם במאגרים 08.07.2012), שם הורשע הנאשם בהשמטת הכנסות בסך של 812,700 ₪, נקבע מתחם ענישה בטווח שבין שבעה עד עשרים וארבעה חודשי מאסר, והושת על הנאשם מאסר בפועל בן תשעה חודשים. עוד הפנתה המאשימה לת"פ 51575-05-14 פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' ערן אברהם אגסי (פורסם במאגרים 31.12.2015), שם הורשע הנאשם בהשמטת הכנסות בסך של 878,715 ₪, נקבע מתחם ענישה בטווח שבין שישה עד עשרים חודשי מאסר, והושת על הנאשם מאסר בפועל של שישה חודשים, שרוצו בעבודות שירות. המאשימה הפנתה אף לפסיקה בה נקבעו מתחמי ענישה מחמירים יותר, לרבות פסיקת בית המשפט העליון ברע"פ 7773/16 יוסף חננאל נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 26.10.2016, להלן: "עניין חננאל"), שם אישר בית המשפט מתחם ענישה בטווח שבין שמונה לעשרים וארבעה חודשי מאסר, בנסיבות בהן הורשע הנאשם בהשמטת הכנסות בסך של כמיליון ₪. עוד הפנתה המאשימה לפסיקת בית המשפט המחוזי בעפ"ג 56587-07-13 מדינת ישראל נ' חיים קובי (פורסם במאגרים 27.11.2013), שם נקבע מתחם ענישה בטווח שבין שמונה לחמישה עשר חודשי מאסר בפועל, בנסיבות בהן הורשע הנאשם בהשמטת הכנסות בסך של 730,000 ₪. בנוסף, הפנתה ב"כ המאשימה לת"פ 5839-05-17 פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' יעקב ארביב (פורסם במאגרים 10.08.2020), שם הורשע הנאשם בהשמטת הכנסות בסך של כ- 1.4 מיליון ₪, ונקבע מתחם ענישה בטווח שבין עשרה לבין עשרים ושניים חודשי מאסר.

ב"כ המאשימה התייחסה לשיקולים בקביעת מתחם הענישה, בהם נסיבות ביצוע העבירה, והעובדה כי מדובר בסכום העלמה לא מבוטל שבוצע באופן שיטתי במשך חמש שנים במספר דירות שונות. המאשימה ציינה כי הנאשם לא לקח אחריות על מעשיו, לא הביע חרטה, ולא הסיר את המחדל האזרחי. עוד טענה ב"כ המאשימה, כי הנאשם ניהל הליך ארוך וממושך שחרג מגבולות הנדרש והמקובל בהליך הפלילי. ב"כ המאשימה התייחסה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, ובפרט לקשייו הכלכליים, אך ציינה כי בעבירות מס שיקולי הרתעה

גוברים על נסיבות אישיות. עוד טענה ב"כ המאשימה, כי אין להתחשב בהיות הנאשם אדם נורמטיבי ונעדר עבר פלילי, שכן ככלל נעברות עבירות מס על ידי אנשים נורמטיביים. בנוסף, התייחסה ב"כ המאשימה לחלוף הזמן בעניינו של הנאשם, וטענה כי הנאשם ניהל את ההליך בצורה שגרמה להימשכות מיותרת וחריגה של העניינים המשפטיים.

לעמדת ב"כ המאשימה, מתחם הקנס הראוי נע בין סך של 10,000 ₪ לסך של 50,000 ₪. לאור נסיבות המקרה ובפרט לאור אי הסרת המחדל עתרה המאשימה לקנס בסך של 50,000 ₪.

טיעונים לעונש מטעם הנאשם

15. על אף ההזדמנויות המרובות שניתנו לנאשם, כמבואר לעיל, הנאשם בחר שלא להציג ראיות לעונש, ונמנע מלטעון באופן מסודר לעונש. בדיון שהתקיים ביום 7.2.21, לאחר השמעת טיעונים לעונש על ידי ב"כ המאשימה, טען הנאשם, כי אינו יכול לטעון בנוגע לטענות שהועלו על ידי ב"כ המאשימה, ובהמשך לכך שטח את הטיעונים הבאים:

הנאשם הדגיש, כי אינו מיוצג בידי עורך דין, כי אינו יודע לייצג את עצמו, וכי אינו יכול לטעון לעונש, וטען כי נגזלה ממנו הזכות האוטונומית שיש לאזרח במשפט פלילי.

הנאשם תהה האם ב"כ המאשימה בדקה את הסכומים להם טענה. הוא טען, כי בית המשפט התעלם מהעובדה כי חלק מהסכומים שהופקו מהשכרת דירות שאינן בבעלותו, בסך של 500,000 ₪, הועברו לקופת הכינוס. הנאשם טען, כי סכומים אלה לא הגיעו לכיסו, וכי לא הפיק מהם הנאה. עוד טען הנאשם לקיומו של סיכום עם מנהל העזבון, לפיו הדירות בגינם נגבה שכר דירה מעולם לא היו שלו. לדבריו, סיכום זה לא הוצג מעולם לבית המשפט.

בנוסף, טען הנאשם, כי לא היתה חובת דיווח על ההכנסה בסך של 300,000 ₪ שהפיק מהשכרת דירות שבבעלותו האישית. הנאשם טען, כי השכיר דירה בבעלותו לצרכי תשלום שכירות של דירה אחרת כמשפר דיו, וכי ההכנסות שהופקו היו מתחת לתקרת הפטור המעוגנת בחוק, בסך של 5,200 ₪. עוד טען הנאשם, כי יש להבחין בין ההכנסות שהשמטתן יוחסה לו לבין המס שהיה צריך לשלם, בשיעור של 10%.

לאחר שניתנה לנאשם, לבקשתו, הפסקה להתכונן עם טיעונים לעונש, שב הנאשם וטען, כי הסניגור שמונה לו על ידי הסניגוריה הציבורית שוחרר מייצוג, וכי אינו מיוצג. הנאשם טען לפסלות המותב, והדגיש כי אין ביכולתו לטעון לעונש. הוא טען כי לפי חוק אסור לבית המשפט לתת לו לעמוד מול פרקליט כשאינו מיוצג, וכי אין אפשרות להמשיך בקיום הדיון.

לאחר שניתנה לנאשם הזדמנות נוספת לומר את דברו הבהיר הנאשם כי לא הגיש בקשת פסלות באופן פורמלי וטען כי אין זה חוקי לקבוע מועד לגזר דין, וכי בכוונתו לערער. עוד טען הנאשם כי הוא זקוק לזמן.

קביעת מתחם העונש ההולם

ג.

16. בהתאם להוראות סעיפים 40 ג ו- 40 יג לחוק העונשין, תשל"ז-1977, קודם לגזירת עונשו של נאשם, ייקבע מתחם העונש ההולם. גזירת עונשו של הנאשם תיעשה בתוך מתחם העונש ההולם.

לצורך כך, אני מוצאת לראות בעבירות בהן הורשע הנאשם משום "אירוע אחד", הגם שנעברו מספר עבירות לאורך תקופה של חמש שנים. זאת מאחר שהעבירות בוצעו ברצף, ולאור הקשר ההדוק ביניהן. אף לא היתה מחלוקת על כך.

17. על פי הוראות חוק העונשין, קביעת מתחם העונש ההולם מתחשבת בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

ביצוע של עבירות מס פוגע בערכים חברתיים חשובים ובהם ההגנה על הקופה הציבורית ועל שוויון הנשיאה בנטל המס. נקבע בפסיקה, כי עבירות מס עולות כדי גזל כספי ציבור, וכי יש להחמיר בענישתן גם בשל קלות ביצוע והקושי הכרוך בחשיפתן. על רקע זה, מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות מס היא מחמירה, וככלל כוללת הטלת עונשי מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריח (ראו, בין היתר ע"פ 5823/14 שופרסל בע"מ נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 10.08.2015); ע"פ 4316/13 מדינת ישראל נ' רמי חג'אמה (פורסם במאגרים 30.10.2014)).

לא אחת נפסק כי בעבירות כלכליות ככלל, ובעבירות מס בפרט, גובר משקלו של האינטרס הציבורי והצורך בהחמרת הענישה על פני האינטרס האישי של הנאשם, גם אם מדובר בנאשמים שעברם נקי ולאורך השנים התנהלו באופן נורמטיבי (ראו, בין היתר, ברע"פ 2259/16 מרק פרנק חנוכ"ב נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 02.05.2016); רע"פ 977/13 משה אודיז נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 20.02.2013); רע"פ 4584/15 משהור משארה נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 06.07.2015); רע"פ 6371/14 אבו מנסי באסם נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 28.10.2014)).

18. במקרה שלפני, הנאשם פעל בשיטתיות ולאורך חמש שנים, מבלי לדווח על פעילותו, העלים מקור הכנסה שלם, השמיט הכנסות שהופקו ממנו בסכום לא מבוטל, והפיק רווח כלכלי מפועלו. אמנם היקף ההכנסות שהושמט בכל אחת מחמש שנות המס הנכללות בתקופה הרלוונטית לא היה ברף הגבוה, אך לצד זאת, האפקט המצטבר של מעשי הנאשם, על פני התקופה הרלוונטית, היה משמעותי.

באשר לטענותיו של הנאשם בדבר העברת כספים לקופת הכינוס, הפקת הכנסות החוסות בתקרת הפטור וחיוב במס בשיעור של 10% בלבד בגין הכנסותיו, די אם אפנה לדיון בסוגיית כינוס הנכסים, היקף ההכנסות ומקורן, בהכרעת הדין, ובכלל זה לקביעה כי הנאשם העלים מקור הכנסה שלם.

19. כפי שהרחבתי לעיל, לאחר שלב ההוכחות העלה הנאשם טענות למעורבות הגב' איכר בהשכרת הנכסים ולאכיפה בררנית. לטענותיו צירף הנאשם כתבה בעיתון, ציטוט חלקי מפרוטוקול דיון בבית משפט לענייני משפחה מיום 3.6.15 ומיום 7.6.15, ציטוט חלקי מהחלטה או מפסק דין שניתן בבית המשפט לענייני משפחה ביום 7.8.16, וכן ציטוט חלקי מהודעת ערעור שהגיש הנאשם על פסק דין שניתן בבית המשפט לענייני משפחה. לאחר הגשת מסמכים אלה נקצבו מועדים להגשת טענות מקדמיות באופן מסודר, בצירוף ראיות מלאות, במועדים שנקבעו, וכן להעיד את הגב' איכר. אך הנאשם נמנע מלעשות כן, ולא הגיש חומר ראיתי נוסף, חרף ההזדמנויות שניתנו לו לעשות כן.

הנאשם לא הפנה לראיה כלשהי, לרבות בחומר החקירה, למעורבות אקטיבית של הגב' איכר בפרשה, ובכלל זה לבעלותה בנכסים, חתימתה על הסכמי שכירות, או לקשר כלשהו בינה לבין השוכרים. בנסיבות אלה, אין די במסמכים שצורפו על ידי הנאשם, במתכונתם החלקית, מתוך הליך שהתנהל בדלתיים סגורות, ללא אינדיקציה לכך שדבר מעורבות הגב' איכר היה בידיעת המאשימה עד להעלאת טענות הנאשם בעיתוי בו הועלו - כדי להפריך את חזקת תקינות המעשה המנהלי של המאשימה, וכדי ללמד כי ההבחנה שביצעה המאשימה בין הנאשם לבין הגב' איכר נבעה משיקולים זרים, ממניע פסול או משרירותיות (ראו, בין היתר, בע"פ 3215/07 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 04.08.2008, פסקה 37); ע"פ 6237/12 אברהים ג'ולאני נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 06.09.2016, פסקאות 15 - 17). לפיכך אין המדובר במקרה בו היה לבטל את כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדק, ואף לא במקרה בו טענותיו של הנאשם לאכיפה בררנית צריכות לבוא לידי ביטוי בגזירת העונש.

20. בשורה של פסיקות נקבע מתחם ענישה בטווח בו הרף התחתון הועמד על שישה חודשי מאסר, בנסיבות הדומות למקרה שלפני. רף תחתון זה הולם אף את המקרה שלפני. כך, בעפ"ג 51195-04-15 מחמוד אבו טיר נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 15.11.2015) אושר מתחם ענישה בטווח שבין שישה לארבעה עשר חודשי מאסר בפועל, בנסיבות בהן הורשע הנאשם בהשמטת הכנסות בסך של 531,598 ₪. בע"פ 43832-10-13 נפתלי שאול נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 17.02.2014) אושר מתחם ענישה בטווח שבין שישה לעשרים וארבעה חודשי מאסר בנסיבות בהן הורשע הנאשם בהשמטת הכנסות בסך העולה על חמישה מיליון ₪. בת"פ (שלום ת"א) 38662-01-19 מדינת ישראל נ' דניאל דר" (פורסם במאגרים 05.01.2021) הורשע הנאשם בהשמטת הכנסות בסך כולל של כמיליון ₪. נקבע מתחם ענישה בטווח שבין שישה לעשרים חודשי מאסר. הושת על הנאשם מאסר בן שישה חודשים שרוצה בעבודות שירות. בדומה, בת"פ 73375-12-18 מדינת ישראל נ' סעיד שבי (פורסם במאגרים 03.03.2020) הורשע הנאשם בהשמטת הכנסות בסך של 750,700 ₪. נקבע מתחם ענישה בטווח שבין שישה לשמונה עשר חודשי מאסר. הושת על הנאשם מאסר של תשעה חודשים, שרוצה בעבודות שירות (וכן ראו ת"פ 61997-12-15 פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' גיל קלאוס (פורסם במאגרים 16.07.2017).

לצד זאת, ניתנה גם פסיקה מקלה, בה נקבעו מתחמי ענישה מתונים יותר בנסיבות דומות.

בעפ"ג 31816-05-13 מדינת ישראל נ' רפאל נבון (פורסם במאגרים 07.10.2013), אושר מתחם ענישה בטווח שבין חמישה לחמישה עשר חודשי מאסר, במקרה בו הנאשם הורשע בהשמטת הכנסות בסכום בלתי ידוע שלא פחת משלושה מיליון ₪. בת"פ 33928-09-12 מדינת ישראל נ' גיא יהודה (פורסם במאגרים 06.01.2014) הורשע הנאשם בהשמטת הכנסות בסך של כחצי מיליון ₪ למצער, ונקבע מתחם ענישה בטווח שבין ארבעה לשמונה עשר חודשי מאסר בפועל. בת"פ 55489-12-16 מדינת ישראל נ' מרדכי חבר (פורסם במאגרים 26.11.2017) הורשע הנאשם בהשמטת הכנסות בסך של 439,174 ₪, ונקבע מתחם ענישה בטווח שבין מספר חודשים ועד שמונה עשר חודשי מאסר בפועל, והושת על הנאשם מאסר של חמישה חודשים, שרוצה בעבודות שירות.

כאמור, המאשימה הגישה גם פסקי דין בהם מתחם הענישה היה מחמיר יותר. אך נסיבותיהן שונות וקיצוניות מנסיבות התיק דנן, במובן בו הפגיעה בערכים המוגנים מביצוען של עבירות המס במקרים אלה לא נבעה רק מסכומי העבירות. כך, בעניין חננאל, אושר מתחם ענישה שבין שמונה לעשרים וארבעה חודשים, ונגזרו על הנאשם עשרה חודשי מאסר בפועל. אך במקרה זה הורשע הנאשם בהשמטת הכנסות בסך של כמיליון ₪, תוך שהוא נוקט בתחכום רב ובתכנון מוקדם, אחר שמסר חשבונות בעלות מספר סידורי זהה ללקוחות שונים, ודיווח רק על הנמוכות שבהן. בעניין ארביב נקבע מתחם ענישה בין עשרה לעשרים ושניים חודשי מאסר, והושת על הנאשם מאסר בפועל למשך שנים עשר חודשים. אך במקרה זה הורשע הנאשם בהשמטת הכנסות בסך של כ-1.4 מיליון ונקבע כי הנאשם נקט בתכנון שיטתי, רשם נכסים על שם בניו, תיעד התקבולים בפנקסים אישיים שהסתיר מעיני כל, פעל בניגוד לעצות רואי החשבון שלו ונקט באמצעים מרחיק לכת למקסום רווחיו, לרבות השכרת נכסים לשוהים בלתי חוקיים, וחלוקת תאי הלנה בתנאים לא תנאים, אופן שהקשה על גילוי העבירות, שנחקרו רק לאחר פשיטת גופי האכיפה בניסיון לאתר שוהים בלתי חוקיים. על כן אין בפסיקות אלה כדי להצדיק נקיטה בגישה מחמירה יותר כלפי הנאשם.

על רקע האמור, מתוך התחשבות בנסיבות המקרה, בחומרת העבירות, בפגיעה בערכים המוגנים מביצוען, ובקושי בגילויין, כמבואר לעיל, אני קובעת את מתחם העונש ההולם, במקרה זה, בטווח שבין שישה חודשי מאסר בפועל לבין שמונה עשר חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית ובכללה קנס.

21. כיוון שמדובר בעבירות כלכליות מובהקות, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם כולל גם קנס. יחד עם זאת, לעניין קביעת מתחם עונש הקנס ההולם יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם - כאמור בהוראות סעיף 40 לחוק העונשין - שהרי ענישה כלכלית אינה תחליף להליכי גביה ובוודאי שאינה מיועדת להארכת תקופת מאסר שנגזרה על נאשם. בנסיבות אלה אני קובעת כי מתחם עונש הקנס ההולם, במקרה דנא, הוא בין קנס בסך של 20,000 ₪ לקנס בסך של 60,000 ₪.

ד. גזירת עונשו של הנאשם

ד.

22. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט לגזור את עונש הנאשם בתוך מתחם זה. בהתאם להוראות סעיף 41א לחוק העונשין בעת גזירת העונש המתאים לנאשם רשאי בית המשפט להתחשב בנסיבות המנויות בסעיף, שאינן קשורות בביצוע העבירות. השיקולים הרלוונטיים לגזירת עונשו של הנאשם במקרה שלפני הם:

עברו הפלילי של הנאשם - לנאשם אין הרשעות קודמות או מאוחרות לעבירות מושא כתב האישום. מדובר בנסיבה מהותית לקולת העונש.

הפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו - הטלת עונש של מאסר בפועל תפגע בנאשם ובמשפחתו, ויש להתחשב בכך.

אי הודאה ונטילת אחריות - הנאשם כפר בעובדות כתב האישום ועמד על ניהול הליך שמיעת ראיות מלא. בכך כמובן מימש הנאשם את זכויותיו שבדין, ואין לזקוף זאת לחובתו. המאשימה הפנתה למשאבי הציבור הרבים שבזבזו לשם ניהול ההליך הממושך, לרבות בגין אי התייצבות הנאשם לחלק מהדיונים בעניינו והצורך בהוצאת צווי הבאה נגדו. איני מתרשמת כי ראוי לזקוף את אופן ניהול המשפט בידי הנאשם לחובתו, אף אם הדבר הצריך שימוש במשאבי הציבור, ללא הלימה למהות ההליך (וראו גם בהוראות סעיף 40א(6) סיפא לחוק העונשין). עם זאת, בנסיבות אלה אין הנאשם זכאי להקלה הניתנת למי שמודה באשמה ונוטל אחריות על מעשיו, או לכל הפחות מקבל עליו את הדין לאחר הרשעתו.

מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירות ולפיצוי על הנזק שנגרם בעטיין - הנאשם לא הסיר את המחדל מושא כתב האישום.

נתוני האישיים של הנאשם - הנאשם יליד שנת 1959 (בן 62 שנים כיום). הנאשם טען, וחזר וטען, לנסיבות אישיות לא פשוטות, לקשיים כלכליים חמורים, ולחובות להם נקלע בהיקף של מיליוני שקלים, שאילצו אותו, לדבריו, להתגורר ברכבו, ללא כתובת קבועה, אף שלא הוצגו ראיות לכך. מכל מקום, יש לזכור כי עבירות מס מבוצעות לא אחת על ידי בני אדם נורמטיביים, הנתונים במשבר כלכלי. מובן הוא כי מצוקה כלכלית, אף חמורה ומכבידה, אינה יכולה לשמש היתר כדי לבצע עבירות מס.

עוד טען הנאשם, כי לא יוצג בידי עורך דין. אך כפי שהרחבתי לעיל, ניתנה לנאשם שהות ממושכת, על פני למעלה משנה, להסדרת ייצוג עד למועד השמעת הטענות לעונש. אף נעשו מאמצים מרובים על מנת להבטיח את ייצוג הנאשם, לרבות באמצעות סנגור מטעם הסנגוריה, שהנאשם עמד על שחרורו מייצוג (פסקה 5 לעיל). בנסיבות אלה, אין לזקוף לזכותו של הנאשם את היעדר ייצוגו, שנבע מבחירתו הוא וממחדליו בהסדרת הייצוג.

חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה - מאז תחילת ביצוע העבירות חלפו כבר שנים ארוכות. אך יש לזכור כי העבירות בוצעו על פני תקופה שנמשכה חמש שנים. החקירה החלה בחודש אוגוסט 2013 ונמשכה עד לחודש

ינואר 2016. כתב האישום הוגש בינואר 2017. לוח הזמנים אינו מצביע על שיהיו בלתי סביר, המצדיק הימנעות מהשתתף מאסר בפועל. עוד יש לזכור, כי ממועד הגשת כתב האישום בתיק, העיכוב המשמעותי בבירור נבע מהתנהלות הנאשם, ומדחיות הדיונים הרבות בעטיו, כפי שהרחבתי לעיל. על כן אין לזקוף לזכותו את חלוף הזמן ממועד הגשת כתב האישום. יש מקום, אם כן, ליתן משקל מסוים לחלוף הזמן לקולת העונש, אך לא למעלה מכך.

23. מכלול הנסיבות והשיקולים הנ"ל מלמד כי נסיבות הקולה עולות במשקלן במקרה זה, במידת-מה, על נסיבות החומרה, כך שיש לגזור את עונשו של הנאשם בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם, אך לא ברף התחתון ממש. אני גוזרת, אפוא, את עונשו של הנאשם, ברכיב הענישה של מאסר בפועל, לשבעה חודשי מאסר בפועל.

24. הדין מסמיך את בית המשפט, במקרה של גזירת מאסר בפועל לתקופות קצרות, להחליט שהנאשם יישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות. יודגש, כי לפי הדין עבודות שירות הן רק דרך לנשיאת עונש של מאסר בפועל ואין בהן כדי לשנות את סוג או טיב העונש עצמו, שנותר עונש של מאסר בפועל, כמבואר בהוראות סעיף 51ב(א) לחוק העונשין.

במקרה שלפני, היה מקום לאפשר לנאשם לשאת את עונשו בדרך של עבודות שירות. ואכן, ניתנו לנאשם מספר הזדמנויות למימוש אפשרות זו לאורך תקופה ממושכת, שנמשכה למעלה מחצי שנה. אך הנאשם בחר שלא לשתף פעולה עם הממונה (ראו בפסקאות 3, 9 לעיל). התנהלות פסולה זו של הנאשם אינה יכולה לשמש כנימוק להקלה בדינו, ואינה יכולה להוות עילה לכך שלא יושת עליו מאסר בפועל בהתאם למדיניות הענישה הנהוגה. לפיכך אני קובעת, כי את עונש המאסר בפועל שנגזר עליו יישא הנאשם מאחורי סורג ובריח.

ז. סוף דבר

25. לאור האמור, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) שבעה חודשי מאסר בפועל.

על הנאשם להתייצב לנשיאת עונשו בבית המעצר ניצן, או במקום אחר שייקבע שירות בתי הסוהר, ביום 25.1.22 עד השעה 10:00.

הנאשם יתאם את הכניסה למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים 08-9787377 או 08-97873336, על מנת להבטיח עריכת "מיון מוקדם" לנאשם אשר יקל על קליטתו בבית הסוהר.

(ב) מאסר על תנאי למשך שמונה חודשים, אותו לא יישא הנאשם, אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר, עבירה על הוראות פקודת מס הכנסה.

(ג) קנס בסך של 25,000 ₪, אשר ישולם בעשרה תשלומים חודשיים, רצופים ושווים. התשלום

הראשון יבוצע שבעה ימים לאחר סיום ריצוי עונש המאסר בפועל שהושת על הנאשם. יתר
התשלומים יבוצעו בכל אחד מתשעת החודשים העוקבים.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

5129371

54678313

ניתן היום, ח' טבת תשפ"ב, 12 דצמבר 2021, בהעדר הצדדים.